

MASFJORDEN KOMMUNE
Austfjordvegen 2724
5981 MASFJORDNES

Dato: 30.10.2017
Vår ref.: 2014/22289-35
Saksbehandlar: hanengu
Dykkar ref.:

Fråsegn - Høyring og offentleg ettersyn av reguleringsplan for bru over Masfjorden - Masfjorden kommune

Vi viser til brev datert 15.9.2017 om høyring av forslag til detaljregulering for bru over Masfjorden. Hovudføremålet i planen er vegføremål. Kommunen har vurdert at planen utløyser krav om konsekvensutgreiing.

Hordaland fylkeskommune vurderer reguleringsplanen ut i frå fylkeskommunens sektoransvar og målsettingar i regionale planar.

For utfyllande planfaglege råd viser vi til internettsidene våre: www.hordaland.no/plan.

Vurdering

I konsekvensutgreiinga er det vurdert tre alternativ der eit er med hengebru og to med flytebru.

Hordaland fylkeskommune meiner det er gjort eit grundig arbeid med planen og at konsekvensutgreiinga gir eit tilstrekkeleg avgjerdsgrunnlag.

Masfjorden kommune har etter tilråding frå Statens vegvesen avgjort at det skal utarbeidast reguleringsplan for hengebrualternativet. Dette med bakgrunn i teknisk økonomisk forprosjekt der byggekostnader og kostnader ved drift og vedlikehald er vurdert. Hengebru er anbefalt med i bakgrunn i at det framstår som den mest robuste løysinga i forhold til konstruksjon og vedlikehald. Hengebru er og det alternativet der kostnadene er minst usikre.

Etter ei samla vurdering støtter Hordaland fylkeskommune val av alternativ som er lagt til grunn for reguleringa, sjølv om konsekvensane er noko større for temaa landskap og friluftsliv.

Samferdsel

Prioritering av prosjektet

Reguleringsplanen omhandlar strekninga Sandnes – Skarvetangen på Duesundøyna og er ca 1,5 km lang, inkludert bru over Masfjorden. Fylkeskommunen har tidlegare i planprosessen vore tydeleg på at bru over Masfjorden ikkje er ein del av det overordna fylkesvegnettet og prosjektet ikkje er prioritert i Regional Transportplan (RTP). Gjeldande RTP (2018 – 2029) viser tydeleg at ressursbehovet til drift, vedlikehald og investering på fylkesvegnettet gir lite handlingsrom. Vegvedlikehald er ressurskrevjande og difor er det eit viktig prinsipp at utbetringar av eksisterande vegnett skal prioriterast framfor nye vegprosjekt.

Det er vanskeleg å finne samfunnsøkonomisk grunngeving for at prosjektet skal prioriterast. Investering i ferjefri tilkomst vil ikkje gi vesentleg nytte utover å betre tilbodet for dei fastbuande i Masfjorden, mens fylkeskommunen må vurdere dei einskilde samferdselsprosjekt i eit kost/nytte perspektiv som er av regional betydning.

Trafikktryggleik

I konsekvensutgreiinga er det estimert ein ÅDT på 960 ved opning av brua, og ein ÅDT på 1200 i 2043. Dette er ein dobling av dagens ÅDT (Duesund -200 ÅDT og Masfjorden – 350 ÅDT). Dei eksisterande tilkomstvegane vil ikkje vere rusta for ei større auke i ÅDT utan større utbetringar. Fv 570 har fleire parti ved smale veg og dårleg sikt. Som vegeigar har fylkeskommunen ansvar for trafikktryggleik for alle trafikantgrupper og ein trafikkauke her vil medføre store utfordringar. Det er som kjent eit stort etterslep i vedlikehaldet av fylkesvegnettet i Hordaland, og den økonomisk situasjonen medfører strenge prioriteringar der nytteverdien av vegtiltak skal veie tungt. Tilstrekkeleg utbetring av fv 570 ved auke i ÅDT vil difor være svært uviss.

Friluftsliv

Tiltaket rår eit viktig friluftsområde i Herøyosen. Konsekvensutgreiinga syner at det er mindre ulikskaper mellom konsekvensane av alternativa for dette temaet. Flytebrua har 5 meters seglingshøgde og vil redusere tilgjenge til fjorden for småbåtar med større seglingshøgde enn dette, men vil ikkje i vesentleg grad svekke tilgjengelegheita til friluftsområdet. Hengebru vil i endå mindre grad svekke tilkomsten. Ei hengebru vil likevel kunne påverke opplevinga av landskapet i sterkare grad enn ei flytebru. Skilnadene er såpass små mellom alternativa at Hordaland fylkeskommune ikkje har innvendingar mot at hengebru vert valt føre flytebru.

Kulturminne og kulturmiljø

Nyare tids kulturminne

Hordaland fylkeskommune har vurdert saka som regional styresmakt innan kulturminnevern når det gjeld nyare tids kulturminne.

I og rett utanfor planområdet for bru over Masfjorden er det kjent fleire kulturminne. På Sandnessida femner dette spesielt om Sandnes kyrkje med kyrkjegarden og hamneområdet/strandsonen, som til saman utgjør eit heilskapleg miljø. Det er og fleire Sefrak-registrerte bygningar innafor planområdet som vert råka av tiltaket.

Hordaland fylkeskommune ved fylkeskonservatoren kan likevel ikkje sjå at tiltaket vil få negative konsekvensar for nasjonale eller regionale kulturminneinteresser.

Vi ser at søknaden er mangelfull med omsyn til kva konsekvensar tiltaket vil få i høve til lokale kulturminne. Det burde mellom anna vore stilt krav til dokumentasjon med foto som viser korleis bygningane ser ut i dag (før det omsøkte tiltaket eventuelt vert sett i gong). Vi minner om at kommunen sjølv har hovudansvaret for å identifisere, verdsetje og forvalte verneverdige kulturminne i tråd med nasjonale mål, jf. dei nasjonale forventningane i kommunal og regional planlegging frå 12.06.2015. Fylkeskommunen har ansvar for å sørgje for dei nasjonale kulturminneinteressene og støtte kommunane med rettleiing.

Fylkeskonservatoren gjev innspel som regional sektorstyresmakt for kulturminne som er forankra i regional plan for kultur – PREMISS: KULTUR – og i nasjonal lovgjeving og politikk. Kulturminnelova seier i § 1: *«Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressursene som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og framtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.»*

Visjonen i regional kulturplan PREMISS: KULTUR, der den regionale visjonen er uttrykt slik: *«Utviklinga av dei fysiske omgjevnadene med arkitektur og stadutvikling er sektorovergripande politikkområde. I PREMISS: KULTUR vert den estetiske forminga og forvaltninga av bygningar, omgjevnader*

og landskap tematisert, likeeins samanhengen mellom kulturminne, landskap og ny arkitektur og tydinga for lokal, regional og nasjonal identitetsskaping. Kultur har ei grunnleggjande rolle for utforminga av ein politikk som fremjar ei berekraftig utvikling og bør integrerast som strategisk verkemiddel i regionalt, nasjonalt og internasjonalt utviklingsamarbeid.»

Fylkeskonservatoren er positiv til at det mest skånsame for kjende kulturminne og kulturlandskap på Sandnessida på landarealet er valt. Det er viktig at ein ved ilandføringspunkt unngår oppbygging og høge skjeringar i terrenget. Ein bør planleggje dei nye tiltaka på ein slik måte at det historiske landskapet og omgjevnadane i størst mogleg grad vert ivareteke. Alle inngrep bør planleggjast slik at dei vert tilpassa på eit vis som gjer at landskapet kan oppretthaldast og at det vert tilført kvalitetar som ein har mista undervegs.

Området med båtstøer, id. 102118, som ikkje er avklara med omsyn til alder, er lagt inn som omsynsone H570, bevaring av kulturmiljø, med tilfredstillande føresegner.

Automatisk freda kulturminne

Hordaland fylkeskommune ved fylkeskonservatoren har i høyringa av planprogrammet vist til at undersøkingsplikta etter § 9 i kulturminnelova skal utførast i samband med reguleringsplan. Det vil truleg bli stilt krav om arkeologisk registrering innanfor ein avgrensa del av planområdet på Sandnessida. Ein vil i første omgang utføre ei kulturhistorisk synfaring for å vurdere om vidare registrering er naudsynt. Synfaringa vil bli utført så snart som mogleg.

I samband med oppstartsmelding og høyring av planprogram vart saka send til vurdering hjå Bergens Sjøfartsmuseum. Museet kjende ikkje til at kulturminne ved planlagt brukryssing i Masfjorden ville bli direkte råka av reguleringa. Dei viste til at det er svært brådjupt i området og melde frå om vraket av DS Masfjord som ligg om lag 400 meter nordvest for det planlagde brufestet på Sandnessida. I samband med varsel om utviding av planområde 01.09.2016 viste Bergens Sjøfartsmuseum til at behovet for avklaring opp mot kjente kulturminne ville avhenge av kva type bru som vart valt. Reguleringsplanen som no er lagt ut til offentleg ettersyn er difor send over til Bergens Sjøfartsmuseum for vurdering.

Merknad frå Bergen Sjøfartsmuseum

Museet har ingen andre merknader til oppstartsmeldinga enn det som har blitt gitt i tidlegare fråsegn.

Det er likevel mogleg at det ligg kulturminne i det aktuelle området. Me gjer derfor merksam på at tiltakshavaren pliktar å gje melding til museet dersom ein under arbeid i sjøområda finn skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminne. Dersom kulturminne på sjøbotnen kan bli råka av tiltaket, må arbeidet under vatn straks stoppast. Verksemda må i så fall ikkje takast opp att før museet har undersøkt og eventuelt frigjeve området. Eventuelle brot på desse vilkåra vil være i strid med føresegnene i Lov av 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminne.

Landskap

Landskapet omkring Sandnesosen er av typen «Middels breie fjordløp» og denne landskapstypen er generelt robust mot utbygging. Likevel vil punktvis tiltak ofte være godt synlege frå store deler av området, og mastetårna på ei hengebru vil vere av ein slik art. Dette kjem også fram i konsekvensutgreiinga ved at alternativet med hengebru kjem ut med større negative verknader for landskap enn flytebru. Vidare krev vegtilkomsten til hengebrua store terrenginngrepet i fjellet på Masfjordnes. Høgdeskilnaden frå dagens veg opp til kjørebane på brua og bakanforliggende fjell gjer at det må etablerast ei høg tosidig fjellskjering ned i terrenget. Deler av denne skjeringa vil eksponere seg mot fjorden. Utforming av skjeringar og sideterreng vil i stor grad påverke opplevinga av landskapet etter ferdigstilling, og ein må søke å bevare mest mogeleg av terrenget mot fjorden for å dempe fjernverknadene av veg- og bruanlegget. Føresegnene til planen bør sikre dette i større grad enn det som ligg i planforslaget.

Konklusjon

Hordaland fylkeskommune har merknader til planforslaget når det gjeld overordna prioritering av prosjektet, trafikk sikkerheit, landskap, kulturminne og kulturmiljø. Vi ber om at desse merknadene vert teke omsyn til i prosessen vidare.

Eva Katrine R. Taule
fagleiar kommunal plan

Hans-Christian Engum
seniorrådgjevar

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Saksbehandlar:

Hans-Christian Engum, Seksjon for plan - REG AVD, REGIONALAVDELINGA

Gunhild Raddum, transportplanseksjonen, SAMFERDSELSAVDELINGA

Lars Øyvind Birknes, fylkeskonservatoren, KULTUR- OG IDRETTSAVDELINGA

Kopi til:

Fylkesmannen i Hordaland

Statens vegvesen - Region Vest